

РЕШЕНИЕ

№ 12557

гр. София, 15.07.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

СОФИЙСКИ РАЙОНЕН СЪД, 27 СЪСТАВ, в публично заседание на
шести юли през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: **ДИМИТЪР К. ДЕМИРЕВ**

при участието на секретаря **ВАЛЕРИЯ Й. ДИМИТРОВА**
като разглежда докладваното от **ДИМИТЪР К. ДЕМИРЕВ** Гражданско дело №
20221110168988 по описа за 2022 година

Производството е по реда на чл. 422 ГПК.

Ищецът В. И. В. е предявил положителен установителен иск по реда на чл. 422 ГПК с правно основание чл. 244, ал. 3 вр. чл. 79, ал. 1, пр. 2 ЗЗД, вр.чл.82 ЗЗД за признаване за установено, че ответникът М. И. И. дължи сумата в размер на 2990 лв., представляваща стойността на взети за послужване вещи, ведно със законната лихва от датата на подаване на заявлението по чл. 410 ГПК – 11.04.2022 г., до изплащане на вземането, за които е издадена заповед за изпълнение на парично задължение по чл. 410 ГПК по ч.гр.д. № 19387/2022г. по описа на СРС, 27 състав. Ищецът твърди, че на 19.05.2020 г. ответникът получил от него сребърни предмети с етнографска стойност – седем броя пафти, два броя гривни и един брой сребърен колан. Твърди, че вещите били на стойност 2990 лв., като ответникът се задължил да ги върне в рамките на една седмица. Ищецът сочи, че процесните вещи не му били върнати, както и че имал информация от ответника, че вещите били откраднати и изгубени.

В срока по чл. 131 ГПК е постъпил отговор на исковата молба от ответника, в който оспорва иска по основателност. Твърди се, че на 19.05.2020г. ответникът потърсил ищеца с молба за паричен заем, но поради липсата на парични средства се договорили ищецът да даде процесните предмети с обяснението, че са изработени от сребро и имат голяма стойност и лесно могат да се продадат или заложат, с което с получените средства да се ползва ответницата и да върне в рамките на три месеца, като бил определена и лихва за ползването. За получаване на предметите била подписана разписка, в която ищецът сам определил стойността, възползвайки се от некомпетентността на ответницата относно реалната стойност. Ответницата се опитала

да си послужи с предоставените вещи, но установила, че стойността им не отговаряла на обявената в разписката, защото не били изработени от сребро, а от друго вещество, което имало нисък процент сребро в състав си, което не реагирало на тестовите за определяне на сребърна проба, вкл. по оценка на експерт стойността, която можело да се получи била 300лв. Отрича да е твърдяла, че вещите са откраднати или изгубени, като твърди, че били предоставен на трето лице, изявило интерес към тях за закупуване, което на няколко пъти изявило желание да обсъди с ищеца цената, но последният предпочитал да забави нещата с цел получаване на по-висока цена. Твърди, че вещите можели да бъдат предоставени във всеки момент, когато ищецът поискал, но на последна среща между тях ищецът поискал пари, вместо вещите.

*Съдът, като прецени събраните по делото доказателства по свое убеждение и съобразно чл. 235 ГПК във връзка с наведените в исковата молба доводи и възраженията на ответника, намира **от фактическа и правна страна следното:***

Предявени са положителни установителни искове по реда на чл.422 ГПК с правно основание чл. 244, ал. 3 вр. чл. 79, ал. 1, пр. 2 ЗЗД, вр.чл.82 ЗЗД.

С доклада по делото съдът е отделил за безспорно и ненуждаещо се от доказване, че на 19.05.2020 г ищецът е предал на ответницата вещи – 7 бр. пафти, 2 бр. гривни, 1 бр. сребърен колан.

По така предявените искове и възражения съдът е разпределил в тежест на доказване, както следва:

Доколкото ищецът въвежда като твърдение наличие на сключен между страните договор за заем за послужване (243 ЗЗД), по който било договорено ползване на вещите на ответницата за определен срок, след който заемателят се задължавал да ги върне, така и твърди, че предварително между страните бил уговорен размерът на обезщетението при неизпълнение, а именно на сумата от 2990лв. (т.е. антиципирано определен обхват на обезщетението за неизпълнение), в тежест на ищеца е разпределено да докаже пълно и главно: сключване на реалния договор за заем за послужване, предаване на процесните вещи и изтичане на уговорения срок. В тежест на ответника е да докаже връщане на вещите.

Единственото доказателство по делото е приетата и неоспорена разписка, съгласно която ответницата на 19.05.2020г. получила от ищеца следните етнографски предмети от сребро: пафти – 7бр., гривни – 3бр., колан (сребърен) – 1бр., като е описано, че предметите са на стойност 2990лв., така и е поето задължение от ответницата да върне до 7 дни предметите или стойността им.

Въз основа на цитирания и неоспорен документ съдът приема, че същият

обективира договор за заем за послужване, съответно реалното предаване на вещите по него (т.е. изпълнение на задължението за реално предаване, доказващо сключване на договора), така и изтичане на уговорения срок. Оттук съдът намира искът за доказан по основание. С оглед уговорения между страните размер на обезщетението, съдът третира същото като антиципирано определен обхват на обезщетението за неизпълнение по чл.82 ЗЗД, поради което намира иска за основателен и по размер.

По възраженията на ответницата: с оглед твърдението, че между страните в действителност било налице друго облигационно отношение, което изключва основанието на ищеца, съдът е разпределил в тежест на доказване на ответницата да докаже пълно и главно сключването на смесен договор за поръчка и заем за потребление, а именно да докаже, че ищецът като доверител е възложил на ответницата като довереник да продаде като косвен представител собствените му процесни вещи, които са на стойност от 2990лв., като след извършване на изпълнителната сделка (продажба на процесните вещи на трето лице), да се ползва от получената парична сума за срок от три месеца, след което да върне получената сума като отчетна сделка на доверителя, т.е. въведеното възражение е аналогично на класическите конструкции, описана в Дигестите на Улпиан (D. 12.1.11.pr. – *Ulpianus libro 26 ad edictum* – поискани пари в заем, но доколкото заемото не е имало пари е дал златно блюдо, за да бъде продадено и да бъдат използвани парите от продажбата и ако блюдото се продаде се смята, че е сключен заем, а ако блюдото се изгуби безвиновно преди продажбата се повдига въпроса за чий риск за загубени, съответно D. 19.5.19.pr. – *Ulpianus libro 31 ad edictum* – поискани пари в заем, но доколкото заемото не е имало пари е дал вещь за продан – ако е продадена вещта или е продадена, но не са получени уговорените като заем пари – поражда се иск за вреди от неизпълнение, както ако е сключена сделка, която представлява самостоятелен вид контракт). Съдът е указал по чл.146, ал.2 ГПК, че не се сочат доказателства за твърдените обстоятелства, но въпреки дадените указания – доказателства не са ангажирани, поради което съдът намира възражението за недоказано.

С оглед твърдението на ответницата, че подписала разписката за стойността, която не отговаряла на реалната, в която ищецът се възползвал от некомпетентността на ответницата, съответно стойността не отговаряла на обявената в разписката, защото не били изработени от сребро, а от друго вещество, което имало нисък процент сребро в състав си, което не реагирало на тестовите за определяне на сребърна проба, съдът е указал на ответницата да уточни по чл.143, ал.3 ГПК дали твърди ли, че ищецът съзнателно я е въвел в заблуждение от свойствата на процесните вещи (т.е. твърди ли, че ответницата е била подвеждана умишлено в заблуждение от ищеца и сделката е била сключена именно поради заблуждението по отношение на качествата на вещите, в който случай ответницата следва да докаже, че ищецът е съзнавал качествата на процесните вещи към датата на сключване на сделката, умишлено се е възползвал от

некомпетентността на ответницата по отношение на стойността им, ответницата сключила сделката именно поради качествата на вещите) или твърди грешка в предмета (разбиран като обекта на договора досежно онова, за което е било постигнато съгласие, която грешка се отнася до съществените качества на същия, в който случай ответницата следва да докаже, че по сделката било постигнато съгласие за определени качества на вещите, като по това, по което било постигнало съгласие съществено се разминава от действителното), като при съответните уточнения съдът е указал по чл.146, ал.2 ГПК, че не се сочат доказателства за твърдените обстоятелства. Въпреки дадените указания – доказателства не са ангажирани, поради което съдът намира възраженията за недоказани

По разноските:

С право на такива има ищецът, който е доказал сторени разноски в размер на 60лв. за д.т. и 1000лв. за адв. възнаграждение, както и разноски по ч.гр.д. № 19387/2022г. в размер на 59.80лв. за д.т. и 200лв. за адв. възнаграждение, или общо 1319,8лв.

Така мотивиран, настоящият състав на Софийският районен съд

РЕШИ:

ПРИЗНАВА ЗА УСТАНОВЕНО по предявения по реда на чл.422 ГПК установителен иск с правна квалификация с правно основание чл. 244, ал. 3 вр. чл. 79, ал. 1, пр. 2 ЗЗД, вр.чл.82 ЗЗД, че **М. И. И.** с ЕГН: ***** и адрес: гр. С---, дължи на **В. И. В.** с ЕГН: ***** и адрес: гр. С--, ап.005, сумата от **2 990,00 лева** (две хиляди деветстотин и деветдесет лева), представляваща равностойност на вещи (седем броя пафти, два броя гривни, един брой сребърен колан), предадени на длъжника по договор за заем за послужване от 19.05.2020г. за предмети с етнографска стойност, ведно със законна лихва за период от 11.04.2022 г. до изплащане на вземането, за която сума е издадена заповед за изпълнение на парично задължение по чл. 410 ГПК по ч.гр.д. № 19387/2022г. по описа на СРС, 27 състав.

ОСЪЖДА на основание чл.78, ал.1 ГПК **М. И. И.** с ЕГН: ***** и адрес: гр. С---, да заплати на **В. И. В.** с ЕГН: ***** и адрес: гр. С--, ап.005, разноски по делото в общ размер на **1319,8лв.**

Решението подлежи на обжалване пред Софийски градски съд в двуседмичен срок от връчване на препис на страните.

Съдия при Софийски районен съд: _____